

פרטי החוזר: אלרגיה

תאריך: ג' אדר ב, תשפ"ב

6 מרץ, 2022

חוזר נכות מס': 2022/3.2022

חוזר ילד"ן לשכה רפואית: 716/03/2022

כותבי החוזר: פרופ' יעקב יהב, ד"ר ארי הלוי בהתבסס על חוזר של האיגוד האלרגולוגי שהופץ לחברי האיגוד.

שותפים בכתיבת החוזר: פורום ילד"ן.

נושא: גמלה בגין "צורך בהשגחה" אצל ילדים להם רגישות למזון

שם החוזר: ן

מאשר החוזר: ד"ר מרק טרגין, מ"מ המנהל הרפואי ורופא הראשי

תאריך תחולה: שנה רטרואקטיבית מיום פרסום החוזר, חוזר זה מבטל חוזרים קודמים בנושא.

תכני החוזר:

- 2..... מטרת החוזר
- 2..... הגדרות וכללים
- 2..... מבוא
- 3..... המדדים לזכאות לגמלה
- 4..... המדדים לחידוש זכאות לגמלה
- 4..... אופן קביעת הזכאות לגמלה
- 5..... רשימת תפוצה

ב ב ר כ ה ,

לודמילה אליאסיאן
מנהלת אגף א' גמלאות נכות

מרק טרגין
ד"ר מרק טרגין
מ"מ המנהל הרפואי

מטרת החוזר

לקבוע את הכללים למתן גמלה לילדים הרגישים למזון ונצרכים להשגחה באופן ניכר ביחס לבני גילם.

הגדרות וכללים

מזון - ובכלל זאת חלב דגים, ביצים, שומשום, אגוזים, בוטנים או כל מזון אחר.
רגישות למזון - אירוע עם הסתמנות קלינית של תגובה אלרגית מתווכת ע"י מנגנון IgE בעקבות חשיפה למזון.

מבוא

- א. ככלל, גמלת ילד נכה בעילת " השגחה חלקית" מיועדת להורי הילדים על מנת להקל על יכולת ההשגחה שלהם על ילדם ובמטרה לצמצם סכנות קשות לילד או לסביבתו.
- ב. ילדים הסובלים מרגישות למזון (רגישות המתווכת על ידי מנגנון IgE), עלולים ללקות בתגובה אלרגית משמעותית, בעקבות חשיפה חוזרת למזון לו הם רגישים.
- ג. תגובה למזון המתווכת ע"י הנוגדן IgE מופיעה במרבית המקרים תוך דקות עד שעות ספורות מרגע החשיפה הפומית למזון והביטוי הקליני לכך יכול לכלול תסמינים:
  - עוריים - אודם, תפרחת אורטקריאלית, נפיחות.
  - מערכת העיכול - כאבי בטן, הקאות.
  - מערכת הנשימה - נזלת, התעטשויות, גרד בלוע ובאף, שיעול, סטרידור, צפצופים, נפיחות בלשון בלוע בשפתיים ובפה, תחושת צריבה בלוע, כחכוח.
  - המערכת הקרדיווסקולרית - ירידה בל"ד, שינויים בקצב הלב.
  - מערכת העצבים - ישנוניות, בלבול.
- ד. מניעת החשיפה למזון זה מהווה "רפואה מונעת" והיא הגישה הרפואית העיקרית והנכונה.
- ה. מניעת החשיפה החוזרת מוטלת בראש ובראשונה על הורי הילד הרגיש, כחלק מ"אחריות הורית", ותשלום הגמלה נועד על מנת להקל בעומס הזה.
- ו. חוזר זה מביא בחשבון את הסיכון המוגבר לילדים החל מהעת בו הם הופכים לניידים באופן משמעותי ועד הגיל בו הופכים מודעים לסיכונים הסביבה.
- ז. ליקוי התנהגותי או בעיה אחרת הפוגעת בשיקול דעת הילד ביחס לבני גילו ופוגעת במודעותו של הילד לסיכונים הסביבה תהווה סיבה להארכת משך הגיל לזכאות.

- ח. החוזר מביא בחשבון את העובדה ששיעור הרגישויות המופיעות בגיל הצעיר פוחת באופן ניכר במהלך השנים הראשונות לחייו של הילד. מאידך, אם הרגישות אינה חולפת, הסיכוי להיעלמותה פוחת עם הזמן ודרגת סיכון החיים בקרות תגובה נוספת גדלה.
- ט. קיומה של מחלת אסטמה פעילה במקביל לרגישות למזון מהווה גורם סיכון נוסף בהתפתחות תגובה אלרגית משמעותית בקבוצת גיל זו.
- י. החוזר מותיר מקום לשיקול דעת לרופאי הוועדה הרפואית ועליו לנמק באופן מפורט את החלטתו.

המדדים לזכאות לגמלה

בהתקיים לפחות אחד מהתנאים הבאים ניתן לקבוע זכאות ל"גמלת ילד נכה" מגיל 9 חודשים ועד 10 שנים, בעילת "השגחה חלקית", בשל "אלרגיה למזון".

התחולה ממועד האירוע המזכה ו/או ממועד האבחון ע"י רופא אלרגיה, ולא מוקדם משנה טרם הגשת התביעה.

להלן התנאים :

- תיעוד אירוע אלרגיה למזון המתאפיין בשוק אנפילקטי.
ו/או
- תיעוד אירוע אלרגיה למזון המתבטא בתגובה אנפילקטית- ביטוי תגובה קלינית של שתי מערכות גוף שונות.
ו/או
- תיעוד אירוע אלרגיה למזון המתבטא בקוצר נשימה ומאופיין בירידת ריווי חמצן.
ו/או
- תיעוד אירוע אלרגיה למזון שהצריך מתן טיפול באדרנלין בהזרקה (אפיפן).
ו/או
- אחות של ילד שנמצאה זכאית להשגחה חלקית בשל תגובה אלרגית למזון, והוכחה (בטסטים אלרגיים) רגישות למזון.
ו/או
- ילד שנקבע על ידי רופא מומחה לאלרגיה כי האלרגיה מסכנת חיים, וקיימת המלצה מאת רופא מומחה לאלרגיה, להצטיידות באופן קבוע במזרק אפיפן (או הנמקה להימנעות מהצטיידות במזרק אפיפן).

המדדים לחידוש זכאות לגמלה

חידוש הזכאות יעשה בכפוף לקיום עדות להמשך הרגישות למזון בבדיקת עזר (טסט עורי, תבחין דם או מבחן תגר), שבוצעו בתוך החצי השנה הסמוכה למועד הדיון.

אופן קביעת הזכאות לגמלה

- א. מועד תחילת הזכאות יקבע החל ממועד האירוע המזכה, או ממועד האבחון ע"י רופא אלרגיה ולא מעבר לשנה רטרואקטיבית.
- ב. קביעת זכאות תבוצע ללא נוכחות ובהתאם למדדי הזכאות.
- ג. זכאות ראשונה לגמלה תקבע בוועדה רפואית ללא נוכחות, ובהתקיים המדדים לזכאות תינתן זכאות זמנית ראשונה עד לגיל 3.
- ד. בתום התקופה הראשונה ובהתקיים המדדים לחידוש הזכאות, תקבע המשך זכאות זמנית לשלוש שנים ועד גיל 6.
- ה. בתום התקופה השנייה ובהתקיים המדדים לחידוש הזכאות, תקבע המשך זכאות קבועה עד גיל 10.
- ו. ניתן לקבוע זכאות קבועה עוד לפני גיל 6, בהתאם לחומרת האלרגיה ועל פי שיקול דעתו של רופא הוועדה.
- ז. הארכת הזכאות על ידי הוועדה הרפואית תתבצע ככל שניתן ללא נוכחות הילד, על סמך תיעוד רפואי.
- ח. במידה והחליט הרופא המומחה לאלרגיה שלא לבצע בדיקות עזר להוכחת המשך הרגישות, ינמק זאת בכתב. הוועדה רשאית להסתמך על נימוקו ולהאריך את הזכאות בהתאם לשיקול דעתה.
- ט. בכל מקרה לא תקבע נכות זמנית יותר מ 3 פעמים במהלך שנות ילדותו.

דחיית תביעה

במקרים של תום זמניות, בהם לא קיימת עדות להמשך הרגישות למזון בבדיקות עזר (טסט עורי, תבחין דם או מבחן תגר) היות ובחינת הזכאות נעשית ע"פ מסמכים רפואיים ובדרך כלל אין ערך מוסף לזימון המשפחה לוועדה הרפואית, ניתן לקבל החלטה על דחיית התביעה ללא נוכחות. ההורים יוכלו לבקש להיבדק בנוכחות בדרג ראשון תוך 45 ימים משליחת ההחלטה (בהתאם לחוזר מנכ"ל)

רשימת תפוצה

רופאים מחוזיים, פורום ילד"ן

רופאי הילדים בוועדות

גבי ירונה שלום, סגן ראש מינהל ומנהלת אגף וועדות.

גבי נטלי גבאי, מנהלת תחום נכויות מיוחדות אגף נכויות.